

CHASING THE LOST ARK

Was the Ark taken into captivity, or buried in a Temple Mount tunnel? What did the Rebbe say to someone searching for the Ark under the mountain?

A fascinating journey through history that sheds new light on the meaning of the Temple in our time.

JEWISH INSIGHTS

A TASTE OF THE REBBE'S TEACHINGS

THE
SHLUCHIM
OFFICE

BEIT HAMIKDASH

This week's lesson is dedicated by the **Potash Family**,
In loving memory of Rabbi **Shimon Potash**, Yartzeit **9 Av**
and **Nochum Tzvi Potash**, Yartzeit **22 Teves**.

For sponsorship opportunities, email info@jewishinsights.org
To download this complimentary class, visit www.JewishInsights.org

The Shluchim Office

Director | Rabbi Gedalya Shemtov
Development | Rabbi Mendy Shemtov

Editors

Rabbi Avraham Greenberg
Rabbi Zusha Greenberg

English

Translation and editing | Rabbi Mendel
Super
Proofreading | Rabbi Mendel Levertov

Hebrew

Linguistic editing | Rabbi Zushe Greisman
Proofreading | Rabbi Menachem Wilhelm

Spanish

Translation and editing | Rabbi Rafi Tawill

French

Translation and editing | Rabbi Yahir
Elbaz
Proofreading | S. Elbaz

Portuguese

Translation | Mr. Yitzchak Dayan
Editing | Rabbi Yeshaya Dayan
Layout Design | Mike Katan

Layout design

Mussie Wolosow

Website

Yuval Katz and Yisrael Visotsky

Administration

Mendel Greenberg

Advisory Committee

Rabbi Asher Deren - Cape Town, South
Africa

Rabbi Mendy Gerlitzsky - Tel Aviv, Israel

Rabbi Levi Greenberg - El Paso, Texas

Rabbi Dovid Goldberg - São Paulo, Brazil

Rabbi Levi Shaikvitz - Kfar Chabad, Israel

Rabbi Mendy Greenberg - Twinsburg,
Ohio

Rabbi Shmuel Freedman - Bahia Blanca,
Argentina

Rabbi Yosef Yitzchak Blau - Moshav

Kineret, Israel

Rabbi Chaim Drukman - Lucerne,

Switzerland

©

Published and Copyright 2023 by
Shluchim Office International
816 Eastern Parkway, Brooklyn,
NY 11213

718.221.0500

5783 - 2023

Founded in 2008 in memory of Rabbi Gabi and Rivky Holtzberg OB" M
Shluchim of the Rebbe to Mumbai India

A. Where is the Ark of the Covenant?

Exiled To Babylon

Source 1 II Chronicles 36:5-10

Jehoiakim was twenty-five years old when he became king. He reigned eleven years in Jerusalem, and he did evil in the eyes of the L-rd, his G-d. Nebuchadnezzar the king of Babylon advanced upon him, and bound him in copper chains to bring him to Babylon. Nebuchadnezzar brought some of the vessels of the House of G-d to Babylon and placed them in his palace in Babylon ... Jehoiachin his son reigned in his stead.

Jehoiachin was eight years old when he became king. He reigned three months and ten days in Jerusalem, and he did evil in the eyes of G-d. At the end of the year, King Nebuchadnezzar had him brought to Babylon with the precious vessels of the House of G-d, and he made Zedekiah his brother king over Judah and Jerusalem.

בְּן עֶשְׂרִים וְחָמֵשׁ שָׁנָה יְהוֹיָקִים
בְּמָלְכוֹ, וְאַחַת עֶשְׂרֵה שָׁנָה מָלַךְ
בִּירוּשָׁלַיִם, וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי ה'
אֱלֹהֵינוּ. עָלָיו עָלָה נְבוּכַדְנֶאצַּר
מֶלֶךְ בָּבֶל וַיֹּאסְרֵהוּ בַּנְּחֹשְׁתַיִם
לְהַלִּיכֹו בְּבָלָהּ. וּמִכְּלֵי בֵית ה' הֵבִיא
נְבוּכַדְנֶאצַּר לְבָבֶל וַיִּתֵּןם בְּהֵיכְלוֹ
בְּבָבֶל.... וַיִּמְלֹךְ יְהוֹיָכִין בְּנוֹ תַחְתָּיו.

בְּן שְׁמוֹנֶה שָׁנִים יְהוֹיָכִין בְּמָלְכוֹ,
וַיִּשְׁלֹשָׁה חֳדָשִׁים וְעֶשְׂרֵת יָמִים
מָלַךְ בִּירוּשָׁלַיִם, וַיַּעַשׂ הָרַע בְּעֵינֵי
ה'. וְלִתְשׁוּבַת הַשָּׁנָה, שָׁלַח הַמֶּלֶךְ
נְבוּכַדְנֶאצַּר וַיִּבְאֵהוּ בְּבָלָהּ עִם כְּלֵי
חֲמֻדַת בֵּית ה' וַיִּמְלֹךְ אֹתוֹ צְדָקְיָהוּ
אָחִיו עַל יְהוּדָה וִירוּשָׁלַיִם.

Source 2 Talmud, Yoma 53b

Rabbi Eliezer said: The Ark was exiled to Babylon, as the verse states: "At the return of the year, King Nebuchadnezzar had him brought to Babylon with the precious vessels of the House of G-d." The precious vessel was none other than the Ark of the Covenant.

Rabbi Shimon ben Yochai said likewise: The Ark was exiled to Babylon, as the verse states: "Behold a time shall come when everything in your palace and what your forefathers have stored up shall be carried off to Babylonia; nothing shall remain," said G-d." (Isaiah 39:6) This includes the Ten Commandments that were inside the Ark - they were also taken.

שָׁנִינוּ בְּבִרְיֵיתָא: רַבִּי אֱלִיעֶזֶר אוֹמֵר:
אָרוֹן גְּלָה לְבָבֶל, שְׁנֵאמַר: "וְלִתְשׁוּבַת
הַשָּׁנָה שָׁלַח הַמֶּלֶךְ נְבוּכַדְנֶאצַּר
וַיִּבְאֵהוּ בְּבָלָהּ עִם כְּלֵי חֲמֻדַת בֵּית
ה'". כְּלֵי הַחֲמֻדָּה הַמְּיַחֵד הֲלֵא הוּא
אָרוֹן הַבְּרִית.

וְכֵן רַבִּי שִׁמְעוֹן בֶּן יוֹחָאי אוֹמֵר:
אָרוֹן גְּלָה לְבָבֶל, שְׁנֵאמַר: "הִנֵּה יָמִים
בָּאִים וְנִשְׂא כָּל אֲשֶׁר בְּבֵיתְךָ וְאֲשֶׁר
אֲצִירֹו אֲבֹתֶיךָ עַד הַיּוֹם הַזֶּה כְּכֹל לֹא
יִתֵּר דָּבָר אֲמַר ה'" (ישעיה לט, ו) –
אֵלוֹ עֶשְׂרֵת הַדְּבָרוֹת שֶׁבּוֹ, שְׁנֵם הֵם
לֹא נוֹתְרוּ.

Buried Under The Holy Of Holies

Source 3 | Kings 8:2-4; 6-8

All the men of Israel gathered around King Solomon at the feast of the month of Etanim, the seventh month. All the elders of Israel came, and the priests took up the Ark. They brought up the Ark of G-d, and the tabernacle of meeting, and all the holy vessels which were in the tabernacle, and the priests and the Levites brought them up.

The priests brought in the Ark of the Covenant of the L-rd to its place, into the Sanctuary of the house, to the most holy place, under the wings of the cherubim. The cherubim spread forth their wings over the place of the ark, and the cherubim covered the ark and the staves thereof above. They extended the staves so the ends of the staves were seen from the holy place before the Sanctuary, but they weren't seen from the outside; and they are there until this day.

וַיִּקְהָלוּ אֶל הַמֶּלֶךְ שְׁלֹמֹה כָּל אִישׁ יִשְׂרָאֵל, בְּיָרַח הָאֲתָנַיִם כְּחָג, הוּא הַחֹדֶשׁ הַשְּׁבִיעִי. וַיָּבֹאוּ כָּל זְקֵנֵי יִשְׂרָאֵל, וַיִּשְׂאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת הָאָרוֹן. וַיַּעֲלוּ אֶת אֲרוֹן ה' וְאֶת אֹהֶל מוֹעֵד וְאֶת כָּל כְּלֵי הַקֹּדֶשׁ אֲשֶׁר בְּאֹהֶל, וַיַּעֲלוּ אֹתָם הַכֹּהֲנִים וְהַלְוִיִּם.

וַיָּבֹאוּ הַכֹּהֲנִים אֶת אֲרוֹן בְּרִית ה' אֶל מְקוֹמוֹ, אֶל דְּבִיר הַבַּיִת אֶל קֹדֶשׁ הַקֹּדְשִׁים אֶל תַּחַת כְּנָפֵי הַכְּרוּבִים. כִּי הַכְּרוּבִים פָּרְשִׁים כְּנָפֵים אֶל מְקוֹם הָאָרוֹן, וַיִּסְכּוּ הַכְּרוּבִים עַל הָאָרוֹן וְעַל בְּדָיו מִלְמַעְלָה. וַיֵּאָרְכוּ הַבַּדִּים וַיֵּרְאוּ רַאשֵׁי הַבַּדִּים מִן הַקֹּדֶשׁ עַל פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרְאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה.

Source 4 | Talmud, Yoma 53b

Rabbi Yehudah ben Lakish says: The Ark was buried under the Holy of Holies, as the verse states: “the ends of the staves were seen from the holy place before the Sanctuary, but they weren't seen from the outside; and they are there until this day.” Whenever the verse says “until this day,” it means that it remained that way forever, implying that it was buried there.

וְרַבִּי יְהוּדָה בֶּן לָקִישׁ אָמַר: אָרוֹן בְּמְקוֹמוֹ נִגְבָּז, שְׁנָאָמַר: "וַיֵּרְאוּ רַאשֵׁי הַבַּדִּים מִן הַקֹּדֶשׁ עַל פְּנֵי הַדְּבִיר וְלֹא יֵרְאוּ הַחוּצָה וַיִּהְיוּ שָׁם עַד הַיּוֹם הַזֶּה", וּבְכָל מְקוֹם שְׁנָאָמַר "עַד הַיּוֹם הַזֶּה", נִשְׁאָר כִּדְלָעוּלָם. מִשְׁמַע שְׁנִגְבָּז הָאָרוֹן בְּמְקוֹמוֹ.

Source 5 Talmud, Yoma 52b

A number of items were buried together with the Ark: the jar of manna; the jar of anointing oil; Aaron's staff with its buds; and the box of gifts that the Philistines had sent back with the Ark. The Philistines had sent these gifts after the Ark inflicted suffering upon them, as the verse states "The golden objects which you have sent back to Him as a guilt-offering, you shall place in the box at its side, and you shall send it away, and it will go." (Samuel I 6:8)

Josiah the king of Judah was the one who buried it.

מִשְׁנֵגְנֵזוֹ הָאָרוֹן, נִגְנְזָה
עִמּוֹ צְנֻצָּנֹת הַמֶּן שֶׁהָיְתָה
בְּצִדּוֹ, וְצִלּוֹחֵית שֶׁמֶן
הַמִּשְׁחָה, וּמִקְלוֹ שֶׁל
אַהֲרֹן וּשְׂקֵדֵיהָ וּפְרָחֶיהָ,
וְאֲרִגְזוֹ שֶׁשָּׁגְרוּ פְּלִשְׁתִּים
דִּירוֹן לְאֱלֹהֵי יִשְׂרָאֵל
לְאַחַר שֶׁשָּׁבוּ אֶת הָאָרוֹן
וְנִגְפּוֹ בְּכַמָּה מַגִּפּוֹת,
שֶׁנֶּאֱמַר: "וְכָלֵי הַזֶּהב
אֲשֶׁר הִשְׁבַּתְתֶּם לוֹ אֲשֶׁם,
תְּשִׁימוּ בְּאֲרִגְזוֹ מִצִּדּוֹ
וְשִׁלַּחְתֶּם אֹתוֹ וְהָלָךְ"
(שְׁמוּאֵל א' ו, ח).

וּמִי גִנְזוֹ אֶת הָאָרוֹן —
יֵאשְׁרְיָהוּ מֶלֶךְ יְהוּדָה גִּנְזוֹ.

Josiah: King of Judah from 609–640 BCE (the Temple was destroyed in 586). His father, Amon, and his grandfather, Menashe, were wicked, however he was a righteous king. He was 8 years old at the beginning of his reign, and he ruled for 31 years.

Kingdom of Judah: The first Jewish king was Saul of the tribe of Benjamin. He was succeeded by David, of the tribe of Judah, and then David's son, Solomon. After Solomon's passing, the kingdom was divided into two kingdoms: The ten tribes, under the leadership of Jeroboam the son of Nevat, broke away and established the kingdom of Israel, and Rehoboam ruled in Jerusalem over the tribes of Benjamin and Judah - known as the kingdom of Judah. Judah's territory encompassed Jerusalem and the Holy Temple.

Why did he do this? He saw that the verse states: "G-d will lead you and your king whom you will have established over you, to a nation unknown to you or your fathers" (Deuteronomy 28:36). As he knew that the Jews would soon be exiled, he reasoned that it would be better to bury the Ark than to allow it to be desecrated, so he prepared to bury it, as the verse says: "He said to the Levites who taught all Israel, who were holy to G-d: 'Place the Holy Ark in the House that Solomon the son of David, the king of Israel, built; you have no burden on the shoulders; now serve G-d and His people Israel.'" (II Chronicles 35:3)

וּמִה רָאָה שֶׁגִּנְזוֹ — רָאָה שֶׁכְּתוּב:
"יִוָּלְךָ ה' אֶתְךָ וְאֶת מְלִכְךָ אֲשֶׁר
תִּקְוִים עָלֶיךָ אֵל גּוֹי אֲשֶׁר לֹא יִדְעֶתָ"
(דְּבָרִים כח, לו) וְכִיּוֹן שֶׁיִּדְעַע שְׁסוּף
יִשְׂרָאֵל לְגִלוּת, אָמַר: מוּטָב שֶׁלֹּא
יִתְבַּזֶּה הָאָרוֹן בְּגִלוּת וְלִכֵּן עָמַד וּגִנְזוֹ,
שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיֵּאמֶר לְלוֹוִים הַמְּבִינִים
לְכֹל יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים לֵה' תִּגְנוּ אֶת
אָרוֹן הַקֹּדֶשׁ בְּבַיִת אֲשֶׁר בָּנָה שְׁלֹמֹה
בֶּן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל אֵין לָכֶם מִשָּׂא
בְּכַתְּף עֲתָה עֲבֹדוּ אֶת ה' אֱלֹהֵיכֶם וְאֶת
עִמּוֹ יִשְׂרָאֵל" (דְּבָרִי הַיְמִים ב' לה,
ג), בְּלוֹמַר: מַעֲתָה שׁוּב אֵין עַל הַלְוִיִּם
עֲבֹדַת מִשָּׂא הָאָרוֹן בְּכַתְּף, וְעַלֵּיהֶם
לְעֵסֶק בְּעֲבֹדַת הַשִּׁירָה וּנְעִילַת
הַשְּׁעָרִים.

Buried In The Chamber Of Wood

Source 6 Talmud, Yoma 54a

Rabbi Nachman quotes one of the sages: "The Ark of the Covenant was buried in the Chamber of Wood."

Rabbi Nachman bar Yitzchak said: we learned something similar in the Mishnah, "There was once a priest who was occupied in the Chamber of Wood when he noticed a section of the floor that was different from the others. It was higher, which pointed to it once being lifted out and replaced. He alerted his peers, but before he managed to tell them exactly where it was, his soul left him. It was certain that the Ark was buried there and it wasn't meant to be revealed.

What was this priest involved in that caused him to notice this? Rabbi Chelbo said: He was knocking an axe on the floor and observed that under one section it sounded hollow, indicating that it was the entrance to a tunnel.

One of the sages of Rabbi Yishmael's academy taught: Two disqualified priests were in charge of the wood, and any wood that had insects wasn't brought onto the Altar. One of them lost control of his axe and it fell onto that section of the floor. A fire descended and consumed him, and no one knew exactly where the spot was.

אמר רב נחמן: שָׁנָה הֶחֱכֵם בְּתוֹסְפֹתָא: "וְהַכִּמִּים אוֹמְרִים: אַרְוֵן הַבְּרִית בְּלִשְׁפַת דִּיר הָעֵצִים הִיא גְנוּזָא."

אמר רב נחמן בר יצחק: אָנוּ גַם כֵּן שָׁנִינוּ מֵעֵין דְּבַר זֶה בְּמִשְׁנָה: מֵעֵשָׂה בְּכֹהֵן אֶחָד שֶׁהָיָה מִתְעַסֵּק בְּדִבְרֵי שְׁנָיִם, וּבְתוֹךְ כַּדֵּי כֶּךָ רָאָה בְּדִיר הָעֵצִים רֵצְפָה מְשֻׁנָּה מִחֲבֵרוֹתֶיהָ. אַחַת מִמְרֻצְפוֹת הַשֵּׁשׁ שֶׁשָּׁמְשׁוּ לָהּ כְּרֻצְפָה, הָיְתָה גְבוּהָהּ מִן הָאַחֲרוֹת, וְדָבָר זֶה מֵהֵינָה עֲדוּת לְכַךְ שֶׁנִּשְׁטְלָה מִמְקוֹמָהּ וּלְאַחַר מִכֵּן הוֹשְׁבָהּ בְּחֻזְרָה, וּבָא וְהוֹדִיעַ אֶת חֲבֵרוֹ שֶׁיֵּשׁ שָׁם רֵצְפָה מִיְחָדָת, וְלֹא הִסְפִּיק לְגַמֵּר לְסַפֵּר אֶת הַדָּבָר הֵיכָן בְּדִיוֹק רָאָה, עַד שֶׁיִּצְתָה נִשְׁמָתוֹ וַיִּדְעוּ בְּבִירוֹר שֶׁשָּׁם אַרְוֵן גְּנוּזָא, וְאֵין רוֹצִים שֶׁיִּתְגַּלֶּה הַדָּבָר.

ושואלים: מָה הָיָה עֲשָׂה אוֹתוֹ כֹּהֵן שֶׁגָּלָה אֶת הָרֻצְפָה? אָמַר ר' חֵלְבֹ: הוּא הִקִּישׁ בְּקִרְדָּם עַל הָרֻצְפָה, וּבְתוֹךְ כֶּךָ גָּלָה שֶׁמִּתַּחַת לְאוֹתָהּ מִרְצֻפַת קִנְיָם חָלַל, הִמְשֵׁמֵשׁ בְּוִדְאֵי כְּפֹתָח שֶׁל מַחִילָה.

שָׁנָה הֶחֱכֵם מִבֵּית מִדְרָשׁוֹ שֶׁל רַבִּי יִשְׁמַעֵאל: שְׁנַיִ כֹּהֲנִים בְּעָלֵי מוֹמִין הָיוּ מְמַיְנִים אֶת הָעֵצִים, וְכָל עֵץ שֶׁיֵּשׁ בוֹ תוֹלְעִים לֹא הָיוּ מְעַלִּים אוֹתוֹ לְמִזְבֵּחַ. וְנִשְׁמָטָה קִרְדָּמוֹ שֶׁל אֶחָד מֵהֶם וְנִפְלְגָה שָׁם לְאוֹתוֹ חוֹר שֶׁהָיָה כְּרֻצְפָה, וַיִּצְתָה אִשׁ מִשָּׁם וְאַכְלָתוֹ לְאוֹתוֹ כֹּהֵן, וְשׁוּב לֹא יָדוּעַ הֵיכָן בְּדִיוֹק הַמְקוֹם.

B. Are The Sages Historians?

Maimonides' opinion

Source 7 Maimonides' Mishneh Torah, Laws of the Temple 4:1

The Ark was kept to the west of the cornerstone in the Holy of Holies. In front of it was the jar of manna and Aaron's staff. When Solomon built the Temple, knowing that it would eventually be destroyed, he built a system of underground caverns and tunnels to hide it in. Josiah commanded that it be buried there, as the verse states: "He said to the Levites who taught all Israel, who were holy to G-d: 'Place the Holy Ark in the House that Solomon the son of David, the king of Israel, built; you have no burden on the shoulders; now serve G-d and His people Israel.'" It was buried together with the jar of manna and Aaron's staff, and these objects did not return when the Second Temple was built.

אֲבֹן הַיְתָהּ בְּקֹדֶשׁ הַקְּדוֹשִׁים בְּמַעְרְבֹו
שֶׁעֲלֶיהָ הָיָה הָאָרוֹן מְנַח. וְלִפְנֵי
צְנֻצָּת הַמָּן וּמִטָּה אֶהָרֹן. וּבָעֵת שֶׁבָּנָה
שְׁלֹמֹה אֶת הַבַּיִת וַיֵּדַע שֶׁסּוֹפּוֹ לְחָרֵב,
בָּנָה בּוֹ מְקוֹם לְגַנּוּ בּוֹ הָאָרוֹן לְמִטָּה
בְּמַטְמוֹנִיּוֹת עֲמֻקּוֹת וְעַקְלָקְלוֹת,
וַיֹּאשְׁיֵהוּ הַמֶּלֶךְ צָנָה וּגְנִזוּ בְּמְקוֹם
שֶׁבָּנָה שְׁלֹמֹה שֶׁנֶּאֱמַר: "וַיֹּאמֶר לְלוֹוִיִּם
הַמְּבִינִים, לְכֹל יִשְׂרָאֵל הַקְּדוֹשִׁים לַה',
תָּנוּ אֶת אֶרֶן הַקְּדוֹשׁ בַּבַּיִת אֲשֶׁר בָּנָה
שְׁלֹמֹה בֶן דָּוִד מֶלֶךְ יִשְׂרָאֵל, אֵין
לָכֶם מִשָּׂא בְּכַתֵּף, עֲתָה עֲבֹדוּ אֶת ה'
אֱלֹהֵיכֶם" וְגו'. וּנְגִנְזוּ עִמּוֹ מִטָּה אֶהָרֹן
וְהַצְּנֻצָּת וְשֶׁמֶן הַמִּשְׁחָה וְכֹל אֵלוֹ לֹא
חָזְרוּ בַּבַּיִת שֵׁנִי.

>> The Rebbe

Question #1

Of what practical halachic importance is this lengthy story about where, how, and by who the Ark was hidden? Maimonides' Mishneh Torah is a work of law, and he doesn't include matters that aren't legally significant, moral guidance, or a vital piece of information in this work.

Moreover, this issue of how and where the Ark was hidden is subject to dispute. Why then does Maimonides decide the matter in favor of one view when there's no practical need to arrive at a conclusion?

Question #2

The Torah states that the Ark holding the tablets must be in the Holy of Holies. The existence of the Ark in the Holy of Holies was also important for the service of the High Priest on Yom Kippur. How then can it be that King Josiah hid the Ark and its cover? As a result, the Yom Kippur service was incomplete for many years, because the offering of the incense, sprinkling of the blood of the sacrifice, etc. had to be done on the cover of the Ark.

וצריך להבין¹: למאי נפקא מינה להלכה כל אריכות וסיפור הדברים, היכן ואיך ועל ידי מי נגנז הארון? והרי דברי הרמב"ם בספר יד החזקה "להלכה אמורים... ודברים שאין יוצא מהן דין מהדינים ולא מוסר והנהגה וידיעה הצריכה, אין מדרכו ז"ל להטפל בהם בחיבור זה?"

יתירה מזו: ענין זה - איך והיכן נגנז הארון - "במחלוקת שנוי"², ואם כן לשם מה מכריע הרמב"ם כדברי האחד³ מאחר שלכאורה אין ענין זה נוגע לדין?

כתוב בתורה שהארון עם לוחות הברית צריך להיות בקדש הקדשים. בנוסף לכך, מציאותו של הארון בקודש הקודשים היתה חשובה לעבודת הכהן גדול ביום הכיפורים בקודש הקדשים. אם כן, היתכן שיאשיהו המלך גנז את הארון והכפורת? הרי בגלל זה היה חוסר בעבודת יום הכיפורים במשך כמה שנים, כי הקטרת הקטורת, הזאת הדם וכו', היו צריכים להיות על הכפורת! (מהנחה בלתי מוגה)

2. יומא נג. סע"ב. ברייתא דמלאכת המשכן פ"ז. ובכ"מ.
3. ראה לקמן הערה 12 [בשיחה].

1. כפי שהקשו במפרשים: חידושים וביאורים להיעב"ץ על אתר. וראה חת"ס לחולין ז. א ד"ה קדושה ראשונה.

C. An Alternate Holy of Holies

>> The Rebbe

A Decision Of Law Regarding The Holy Temple

When Maimonides writes that “when Solomon built the Temple he built a place in which to hide the Ark” his intention is not to clarify where the Ark was hidden as a matter of history - this would have no practical halachic importance. Rather, Maimonides intends with this to teach a law regarding the construction of the Temple.

The burial of the Ark in a hidden chamber was not just something done out of necessity when there was no choice. From the outset it was specified that the Ark has two possible locations in the Temple: (a) a revealed place, in the Holy of Holies, and (b) a hidden location underneath the Holy of Holies. This second location was also part of the initial plan for the Temple.

והביאור בזה: מה שכתב הרמב"ם
"ובעת שבנה שלמה את הבית כו' בנה
בו מקום לגנוז בו הארון כו'" כוונתו
בזה לא להכריע היכן נגנוז הארון
(שהרי מה שהיה היה), אלא לחדש בזה
דין בבנין הבית.

גניזת הארון אינה רק ענין של
"בדיעבד" ולית ברירה⁴, אלא
שמלכתחילה נקבע בבנין הבית
שהארון (כאילו) יהיו לו שני מקומות
בבית המקדש: א) מקום גלוי, על האבן
שתייה בקדש הקדשים; ב) מקום לגנוזו
"למטה" מקדש הקדשים ("במטמוניות
עמוקות ועקלקלות") - ואף מקום זה
הוא מלכתחילה חלק מהבית.⁵

מקום לארון.

4. להעיר מחסדי דוד לתוספתא שם דלמ"ד ארון במקומו נגנו -
"בשעה שבאו האויבים למקדש, מעצמו נגנו במקומו".
5. ראה תוס' הרא"ש להוריות יב, א. א. צפע"נ עה"ת בהפטרות פ'
פקודי - שזהו מה שאמר שלמה (מלכים א ח, כא) ואשים שם

The Allusion At The Temple Dedication

Source 8 Tosafot Rosh, Horayot 11a

It was buried, as the verse states: “He said to the Levites who taught all Israel, who were holy to G-d: ‘Place the Holy Ark in the House that Solomon the son of David built’” The verse indicates that he instructed it to be buried.

It is apparent from here that when Solomon built the Temple, knowing that eventually it would be destroyed and the Jews would be exiled, he built a subterranean space to hide the Ark from the hands of the nations. This is what Josiah meant by “The House that Solomon built.” When Solomon said “I will make a space for the Ark,” he meant this place. Most people didn’t know its location, only select priests and Levites knew it and passed it on from generation to generation. That is the meaning of the verse “To the Levites who taught (“mevinim”) all Israel,” those who understood (“mevinim”) and knew its place.

וגגזו, שנאמר: "ויאמר ללוים המבינים לכל ישראל הקדושים לה': תגנו את ארון הקדש בבית אשר בנה שלמה בן דוד מלך ישראל". ומשמע מלשון פשוטו של מקרא, שהוא אמר לגגזו.

אלא משמע מכאן, שכאשר בנה שלמה את בית המקדש, ידע שסופו לחרב, וישראל יגלו מעל אדמתם, והכין בית פחת הקרקע שיהיה מוכן לגגזו בו ארון, כדי שלא ישלטו בו יד אמות העולם. ועליו אמר יאשיהו: "בבית אשר בנה שלמה". ויש לומר, שכאשר שלמה אמר "ואשם שם מקום לארון" הוא התפונן לאותו מקום. ולא כל העולם ידעו היכן אותו מקום, אלא חסידי כהנה ולויה שהיה מסור להם דור אחר דור. והינו דכתיב "ללוים המבינים לכל ישראל הקדושים לה'" - שהיו מבינים ויודעים את מקומו.

Source 9 | Kings 8:12-13; 21

Then Solomon said: “G-d said that He would dwell in the thick darkness.” I have surely built You a House to dwell in, a place for You to dwell in forever.

I have set there a place for the Ark, which houses the covenant of G-d, which He made with our fathers, when He brought them out of the land of Egypt.

אז אמר שלמה ה' אמר לשכן בערפל. בנה בניתי בית זבל לך מכון לשבתך עולמים.

ואשם שם מקום לארון, אשר שם ברית ה', אשר פרת עם אבותינו בהוציא אותם מארץ מצרים.

>> The Rebbe

This means that the hiding away of the Ark wasn't extraneous to the Temple, a step taken in order to protect the Ark when necessary. Rather, this was part of the laws of the Temple construction itself. Just as the Temple required a Holy of Holies to house the Ark in a revealed form, it also needed a hidden chamber in the Holy of Holies to house the Ark in a concealed form. This guaranteed the eternal state of the Holy of Holies, because the Ark was an integral part of it, as discussed.

A Leader's Thinking Process

This is an incredible point. When King Solomon completed the construction of the Temple he rejoiced exuberantly.

As the sages explain, "the day his heart rejoiced" refers to the day of the completion of the Temple. In honor of the occasion, he held an exquisite fourteen-day dedication ceremony. The celebration was so great that it continued through Yom Kippur, and they ate on that day! Not only was there nothing wrong with their doing so, we are even told that as a result the Jewish people were granted a place in the World to Come.

Yet, at the exact same time Solomon knew that the Temple would eventually be destroyed, and he therefore built a well-hidden place deep underground in which to hide the Ark.

כלומר: גניזת הארון אינה ענין נוסף לבית המקדש (שנעשה כדי לגנוז ולשמור את הארון בעת הצורך) אלא שזהו דין בבנין הבית: כשם שלצורך שלימות המקדש צריך שייבנה מקום - קדש קדשים - בו יעמוד הארון באופן גלוי, כך צריך בית המקדש למקום גניזה - בקדש הקדשים - בשביל הארון (ובזה מובטחת נצחיותו של קדש הקדשים, מאחר שהארון הוא חלק עיקרי ממנו כנ"ל).

(טמון כאן עניין נפלא. כאשר שלמה השלים את בניית הבית הוא היה בשמחה גדולה - "וביום שמחת לבו - זה בנין בית המקדש". לרגל זה הוא ערך חנוכת בית בתכלית ההידור שנמשכה ארבעה עשר יום, עד כדי כך, שהחגיגה נמשכה גם במהלך יום הכיפורים, ואף אכלו באותו יום! ולא רק שזה לא נחשב כדבר בלתי רצוי, אלא על ידי זה בני ישראל נהיו "מזומנים לחיי העולם הבא"!

ובאותו זמן עצמו - "ידע שלמה שסופו ליחרב" ולכן "בנה בו מקום לגנוז בו את הארון למטה במטמוניות עמוקות עקלקלות". (מהנחה בלתי מוגה).

פרט וחלק ממנו) - מובן בפשטות שכוונת הרמב"ם ב"בנה בו מקום כו" היא לקדה"ק.

6. וע"פ הג"ל ס"ד - שתוכן פרק זה ברמב"ם הוא ע"ד צורת הבית, ובהלכה א' מפרש ע"ד קדש הקדשים (ושהארון הוא

Proof From The Ceremony

To show that the burial of the Ark in this place was not a necessary evil but a part of the original design, Maimonides explains that the Ark wasn't hidden away at the time of the destruction of the Temple when there was no choice. It was hidden during the time of King Josiah, when the Temple wasn't in any danger and the kingdom was still very strong. Maimonides also draws a parallel between the way the Ark was put into hiding and the way Solomon brought it into the Holy of Holies for the first time:

(a) Maimonides writes that "King Josiah" was the one who instructed that it be buried, similar to the way it was brought into the Holy of Holies by "King Solomon."

(b) It was put into hiding by "the Levites who taught all Israel, who were holy to G-d," just like the original ceremony during the time of King Solomon when "the priests brought the Ark of the covenant to its place."

כדי להוכיח יותר שגניזת הארון במקום זה לא היה ענין של בדיעבד, אלא כך נקבע מלכתחילה (שזה יהיה מקומו הגנוז של הארון בתור חלק מקדש הקדשים) - מבאר הרמב"ם שגם גניזת הארון היתה לא בעת החורבן⁷ - הזמן של בדיעבד, אלא בשעה שבית המקדש לא היה בסכנה כלל - כידוע תוקף יד ישראל בזמן יאשיהו, ויתירה מזו, שההכנסה למקום גניזתו היתה על דרך ומעין הכנסת הארון לקדש הקדשים על ידי שלמה:

(א) יאשיהו המלך היה זה ש"צוה" לגנוז, על דרך הכנסתו לקדש הקדשים על ידי שלמה המלך⁸.

(ב) ההכנסה נעשתה על ידי "הלויים המבינים לכל ישראל הקדושים לה" - על דרך שהיה בימי שלמה אשר "ויביאו⁹ הכהנים את ארון ברית ה' אל מקומו"¹⁰.

10. כדמוכח מסיום הפסוק שהביא כאן "אין לכם משא בכתף", שלדעת הרמב"ם (סהמ"צ מ"ע לד) שהיא מצות הכהנים, שישאו הארון בכתף. וגם לדעת הרמב"ם שם (שורש ג) שהיא מצות הלויים, בנדו"ד מוכרח שהכוונה כאן הוא לכהנים כיון שהוצרכו ליכנס לקדה"ק, וכמו שפירש הרמב"ם שם בהפסוק דמלכים הנ"ל "ויביאו הכהנים גו".

7. להעיר מחסדי דוד לתוספתא שם דלמ"ד ארון במקומו נגזז - "בשעה שבאו האויבים למקדש, מעצמו נגזז במקומו".
8. עפ"י תומתק הדגשת הרמב"ם "ויאשיהו המלך". וכך בלשון הפסוק שהביא "שלמה בן דוד מלך ישראל", כי הקידוש וכו' קשור עם המלך - ראה רמב"ם שם פ"ו ה"א.
9. מלכים א ח, 1.

D. The Eternal Holy of Holies

>> The Rebbe

Based on the above, we arrive at a new appreciation of the completeness of the holiness of the Second Temple - that it too had a proper Holy of Holies with the Ark inside it. Moreover, we also reach a new appreciation of the holiness of the First Temple.

Superficially, the First Temple wasn't eternal, and it was destroyed. However, beneath the surface it had an eternal element - it contained a secret chamber that was not touched by the destruction, and the Ark remains there until today.

The Three Temples Are One

We also now have a deeper understanding of the connection between all three of the Temples.

The three Temples aren't separate, unrelated, edifices. At their core they are one Temple. The second and third Temples aren't new - in a key element they are reconstructions of the first and second Temples.

All the way back at the time of the construction of the first Temple, an eternal element was established for the second and third Temples.

ועל פי כל הנ"ל, יוצא חידוש והפלאה לא רק בנוגע לשלימות המעלה והקדושה של הבית השני - שגם אז היה קדש הקדשים בשלימות והארון במקומו, אלא בזה מבוארת מעלה גם בקדושת בית ראשון:

למרות שבחיצונית לא היה הבית-ראשון בנין נצחי, שהיה יכול להיות ואכן היה חורבן הבית - אבל בפנימיותו אף בו ניתן ענין של נצחיות - שבבית ראשון ישנו מקום גניזה שבו לא היה חורבן, והארון הוא במקומו "עד היום הזה".

על פי הנ"ל גם יתוסף עומק בהקישור שבין שלשת בתי המקדש:

אין זה שישנם שלושה בתי מקדש נפרדים שיש שייכות בין זה לזה, אלא בעיקר¹¹ הם בית אחד¹²: בית המקדש השני וכן השלישי אינו בית חדש (בחלק עיקרי), אלא - הבית הראשון נבנה מחדש.

כבר בבנינו של הבית הראשון נקבע ענין שהוא לשעתו ולעתיד לבוא (כנ"ל), נצחי, השני והשלישי.

ליקוטי שיחות חלק כ"א,

שיחה ב' לפרשת תרומה עמ' 156 והלאה

(משיחת ש"פ דברים, ה'תשמ"א)

12. לקו"ש חכ"א ע' 149 ואילך. ע' 261 ואילך.

11. ובפרט לדעת הרמב"ן (ריש פרשתנו): עיקר החפץ במשכן הוא מקום מנוחת השכינה שהוא הארון.